

מחלות לב בקרב נשים

סבטלנה דונסקוי, פרופ' צבי ורד, ד"ר בלה קויפמן, ד"ר דניאלה רחמים כהן, עדנה בר-רצון, ד"ר נטלי לרנר, נטע אמוראי בלקין, ענת לונה בריסקין, טל אלקובי, דפנה דביר, הדס זורבצ'י, ג'ני אגסי, ד"ר ביאטריס חמו, דניאלה צולקר פיריאן, ד"ר אילנה פלדבלום

רקע

בניגוד לסברת העבר, מחלת הלב הכלילית (מל"כ) איננה נחלתם של הגברים בלבד. מל"כ הוא הגורם השני לתמותה בקרב נשים.

מל"כ בנשים מתבטאת כעשור מאוחר יותר ביחס לגברים, וכרוכה בסיבוכים רבים יותר. גם נשים צעירות לוקות במל"כ. תסמיני המחלה בנשים לרוב אינם טיפוסיים. בשיעור גבוה יותר מגברים, נשים אינן מציינות תעוקת חזה. תעוקת חזה עם תסמיני כאב לא אופייניים, אינם בהכרח קשורים למאמץ, ועלולים להופיע במנוחה ובזמן השינה, בשיעור גבוה יותר בנשים. נמצא פער משמעותי לרעת הנשים, לאורך שנים, באיזון היפרליפידמיה, בקרב מטופלים עם מחלה קרדיוסקולרית. נכון לאפריל 2025 קיים פער בשיעור מטופלים עם מחלה זו וערכי מטרה $LDL < 70-100 \text{ mg/dl}$ – כ-64% מהגברים לעומת כ-50% מהנשים. שיעור הנשים העומדות בערכים המומלצים של $LDL < 55 \text{ mg/dl}$ נמוך יותר. בקבוצת הגיל 45-54 רק כ-35% מהנשים מאוזנות, והשיעור פוחת עוד יותר עם הירידה בגיל. הפערים לרעת הנשים באיזון היפרליפידמיה נצפים בכלל המגזרים, קבוצות הגיל וקבוצות הסטטוס הסוציאקונומי (SES).

מטרה

- שיפור איזון כולסטרול במטופלות עם מחלה קרדיוסקולרית
- הנעה לפעולות אבחון וטיפול נאות בקרב נשים

שיטה

- תכנית לצמצום הפערים נבנתה בשיתוף מערכי הרפואה, האחיות, קידום בריאות, טכנולוגיות, שיווק ואיכות. התכנית הוטמעה בשנת 2024 וכללה:
- מסע מסרים מותאם אישית עבור מטופלות עם מחלה קרדיוסקולרית – השלמת בדיקות שומנים בדם ואיזון רמתם
- הדרכת מטופלים באמצעות אגרת איכות
- יום עיון בתחום רפואה לבבית מגדרית עבור רופאי המשפחה
- קמפיין להעלאת המודעות למחלות לב בקרב נשים (35+), בתקשורת וברשתות החברתיות בהיבטי מניעה, אבחון וטיפול נאות במחלות לב ובגורמי סיכון, הכולל:
- וובינר בהנחיית רופאת משפחה ורופאה קרדיולוגית ברשתות החברתיות (בהשתתפות 1873 נשים)
- כתבות בעיתונות (למגזרים ערבי, חרדי ורוסי)
- תכנית רדיו לדוברי רוסית בהשתתפות רופאה קרדיולוגית

תוצאות

מ-1.2024 עד 4.2025 שיפור בשיעור איזון כולסטרול בחולי לב לרבות הנשים: 58.8% עד 60.4% בכלל חולי לב ובחולות לב: 48.3% עד 49.7%.

מסקנות

יש להמשיך ולפעול להעלאת מודעות למחלות לב בנשים ולהשתמש בשיטות מגוונות כדי להגיע לקהלי יעד רבים. נדרשות פעולות נוספות גם בקרב מטופלים על מנת לצמצם את הפערים.